

Qırğız politoloq: "İki xalqın ortaq tarixi yaddaşı uzunmüddətli tərəfdaşlığın möhkəm təməlini formalaşdırır"

Qırğızıstan-Azərbaycan münasibətləri hazırda dinamik inkişaf mərhələsindədir. Bu yaxınlaşma təkcə siyasi və iqtisadi aspektləri deyil, həm də iki ölkə arasında uzunmüddətli etimadın möhkəmləndirilməsində mühüm rol oynayan mədəni və humanitar əlaqələri əhatə edir.

Qırğızıstanlı politoloq Mars Sariyev AZERTAC-a müsahibəsində ikitərəfli humanitar əməkdaşlığın perspektivləri barədə danişib.

- *Qırğızıstan-Azərbaycan münasibətlərinin hazırkı dinamikasını necə qiymətləndirirsiniz? Bu əlaqələrin mədəni və humanitar ölçüsünün əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Qırğızıstan ilə Azərbaycan arasında münasibətlər hazırda dinamik və sistemli şəkildə inkişaf edir. Hər iki ölkə bir-birini strateji tərəfdaş kimi görür və bu, təkcə siyaset və iqtisadiyyatda deyil, həm də humanitar sahədə - təhsil, mədəniyyət və gənclər mübadiləsində öz öksini tapır. Bu əlaqələr uzunmüddətli etimad və qarşılıqlı anlaşmanın təməlini formalaşdırır.

Xalqlarımız arasında mədəni və tarixi əlaqələrin tarixi dərin keçmişə gedib çıxır. Stalin dövründə bir çox Qafqaz xalqlarının nümayəndələri, o cümlədən azərbaycanlılar Qırğızistana deportasiya edildi. Onların nəsilləri qırğız cəmiyyətinin ay-

rılmaz hissəsinə çevrildi və ölkənin inkişafına əhəmiyyətli töhfələr verdilər.

Onların kənd təsərrüfatına verdiyi töhfələr xüsusilə diqqətəlayiqdir. Qırğızistanda üzümçülük və şərabçılıq mədəniyyəti əhəmiyyətli dərəcədə qafqazlı immiqrantlarla bağlıdır. Qırğızıstan şampani tanınan bir brendə çevrilib və fransız mütəxəssisləri onun Fransanın Şampən bölgəsində müəyyən edilmiş standartlara cavab verdiyini təsdiqləyiblər. Bu, azərbaycanlıların və digər Qafqaz xalqlarının götirdiyi ənənələrin milli nailiyyətlərə və real iqtisadi uğurlara necə çevrildiyinin bariz nümunəsidir.

- *Çoxmillətli mühit Qırğızistanın müasir mədəniyyətinə necə təsir göstərib?*

- Köçürülmüş xalqların töhfəsi çox böyükdür. Qafqaz mətbəxi Koreya, uygur, rus və Ukrayna mətbəxləri ilə yanaşı, Qırğızistan mətbəxinin də təbii bir hissəsinə çevrilib. Bu ənənələrin məcmusu bu gün dünyanın hər yerində turistləri

cəlb edən unikal bir kulinariya səhnəsi yaradıb. Qastronomik müxtəliflik ölkənin vizit kartlarından birinə çevrilib.

Bundan əlavə, mədəni və ədəbi irs xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanda Çingiz Aytmatovun irsi türk xalqlarını birləşdirən amil kimi fəal şəkilde təbliğ olunur. Onun əsərləri və humanist ideyaları ölkələr arasında mənəvi körpü yaradır, türk cəmiyyətlərinin ortaq dəyərlərini, kimliyini və taleyini nümayiş etdirir. Beləliklə, humanitar komponent təkcə mədəni dialoqun elementi deyil, həm də siyasi və sivilizasiya birliyinin amili olur.

- *Belə bir qənaət hasil olur ki, humanitar komponent strateji tərəfdaşlığı gücləndirən amilə çevrilib.*

- Əlbəttə. Məhz humanitar və mədəni əlaqələr təkcə diplomatiya yolu ilə əldə edilə bilməyən etimad mühiti yaradır. Ortaq tarixi yaddaş, azərbaycanlıların Qırğızistandan inkişafına verdiyi töhfə, mədəni və kulinariya ənənələri və Çingiz Aytmatovun ədəbi irsinin təbliği - bütün bunlar uzunmüddətli tərəfdaşlıq üçün möhkəm təməl təşkil edir. Bu gün Bışkek və Bakı logistika, enerji, nəqliyyat və təhlükəsizlik sahələrində əməkdaşlığı genişləndirir və bu kontekstdə mədəni-humanitar aspekt əsas amil olaraq qalır. Bu isə onların bir-birini sadəcə tərəfdaş deyil, həm də yaxın, qohum xalqlar kimi qəbul etməsinə imkan verir.